

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej [...] przy ul. Ż., ul. Ż. 5 i ul. C. 16 w K.
o ustalenie nieistnienia uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 stycznia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Wspólnoty Mieszkaniowej [...] przy ul. Ż., ul. Ż. 5 i ul. C. 16 w K. na rzecz M. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 30 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił, na skutek apelacji powódki M. K., wyrok Sądu Okręgowego w K. z 5 marca 2019 r. w ten sposób iż ustalił, że nie istnieje uchwała nr (...)/2017 z dnia 21 listopada 2017 r. pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) 1, (...) 5, C. 16 w K. wyrażająca zgodę na budowę - przebudowę wraz ze zmianą sposobu wykorzystania użytkowania części budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami zlokalizowanego na działce (...)/35 obręb (...) przy ulicy (...) w K., stosownie do tego

zmienił też rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. (...) 1, (...) 5, C. 16 w K., wskazując na naruszenie art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali („ustawa o własności lokali”) w zw. z art. 60 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Odnosząc się do zarzutów zgłoszonych w odpowiedzi na skargę kasacyjną, Sąd Najwyższy wskazuje, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie została określona na 57 000 zł. Skoro zaś zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, brak było podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej z powodu zbyt niskiej wartości przedmiotu zaskarżenia.

Jedynie ubocznie Sąd Najwyższy wskazuje, że całkowicie bezzasadne było stanowisko pozwanej jakoby niniejsza sprawa miała charakter niemajątkowy. Podstawą wyróżnienia kategorii praw majątkowych i niemajątkowych jest typowy interes, jaki prawa te realizują. Prawa majątkowe są uwarunkowane obiektywnym interesem ekonomicznym uprawnionego. Na podstawie tego kryterium do praw majątkowych zalicza się prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie oraz istotną część praw kwalifikowanych jako tzw. własność intelektualna. Z kolei do praw niemajątkowych zalicza się prawa osobiste i prawa rodzinne niemajątkowe, stanowiące element stosunków między małżonkami, krewnymi, przysposobionymi i powinowatymi. Sprawa ma charakter majątkowy, gdy zgłoszone w niej żądanie zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron; innymi słowy, gdy zgłoszone żądanie służy realizacji interesów majątkowych uprawnionego (zob. uchwały: Sądu Najwyższego z 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006/11/183; z 16 października 2009 r., III CZP 54/09, OSNC 2010/3/34; postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 czerwca 2004 r., III CZ 41/04; z 22 października 2010 r., V CSK 160/10;

z 22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11; z 17 listopada 2011 r., III CZ 58/11; z 16 października 2014 r., III CZ 42/14; z 25 listopada 2016 r., V CZ 71/16; z 8 lutego 2018 r., II CZ 104/17).

W niniejszej sprawie powódka legitymację do udziału w sporze wywodzi z prawa odrębnej własności lokalu oraz związanych z tym prawem uprawnień i powinności, wynikających z przynależności do wspólnoty mieszkaniowej. Celem powódki jest ustalenie nieistnienia uchwały wspólnoty mającej ostatecznie prowadzić do zmiany sposobu użytkowania części budynku - zmiany lokalu usługowego w dwa lokale mieszkalne. Zmiana ta może mieć wpływ na sposób zarządu nieruchomością w przypadkach głosowania jeden właściciel - jeden głos.

Skoro zaś spór niniejszy odnosi się do sfery zarządu nieruchomością wspólną, zaś wykonywanie zarządu nieruchomością jest wykonywaniem prawa majątkowego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach z 16 listopada 2006 r., II CZ 78/06; z 9 września 2010 r., I CZ 44/10; w uchwale z 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006/11/183), powództwo realizuje rozumiany w powyższy sposób, obiektywnie istniejący interes ekonomiczny powódki. Z tych względów niezasadny jest pogląd pozwanej co do niemajątkowego charakteru prawa objętego sporem w niniejszej sprawie.

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podała, że w sprawie istnieje konieczność rozpatrzenia przez Sąd naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o własności lokali w zw. z art. 60 k.c. - polegającego na uznaniu przez Sąd Apelacyjny, że uchwała nr (...)/2017 została podjęta 21 listopada 2017 r. i w tej dacie nie uzyskano wymaganej większości głosów, a także na uznaniu, że [...] Spółdzielnia Mieszkaniowa nie mogła oddać głosu za przyjęciem uchwały w piśmie zatytułowanym „Protokół” z 28 listopada 2017 r.

7. Zgodnie z brzmieniem art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród wymagań stawianych skardze kasacyjnej znajduje się sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej nie może być powołaniem okoliczności dowolnych, istotnych tylko w ocenie samej strony. Muszą one ściśle

nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Skarżąca ograniczyła się do podania, że w sprawie występuje konieczność rozpatrzenia naruszenia wskazanych przepisów ustawy o własności lokali. Taka argumentacja jest niewystarczająca, nie odwołuje się bowiem konkretnie do żadnej z przesłanek, które podlegają badaniu w ramach instytucji tzw. „przedsądu”, a których stwierdzenie występowania w sprawie pozwala na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie ma natomiast obowiązku zastępowania skarżącego i poszukiwania argumentów odnoszących się do przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. lub interpretowania treści skargi w sposób pozwalający przypisać argumentacji skarżącego nawiązanie do jednej z tych przesłanek.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 8 pkt 1 ust. 1, § 20 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.